נאוה מילר

וואוו
פְּשׁוּט לָשׁוֹן

קַשְׁרִים לוגיים

תשובון

תודה לכל המורים והמורות שבחרו ללמד בעזרת החוברת שלי!
לנוחותכם מובאות כאן התשובות.

נאוה מילר

מילות קישור

עמוד 5

מבינים ביחד

אנחנו מַכירים כמה קבוצות של מילים.

לקבוצת **השֵמות** שייכים שם עצם כמו *מחשבה*;

שם תואר כמו *אומץ*; שם פעולה כמו *קריאה*.

לקבוצת **הפעלים** שייכות מילים כמו *כותבים*.

לקבוצת **שמות הפועל** שייכות מילים כמו *לבחור*.

לקבוצת **תוארי הפועל** שייכות מלים כמו *במהירות*.

וקיימת גם קבוצת **המיליות**. לקבוצת המיליות שייכות **מילות יחס** ו**מילות קישור**.

המיליות מקשרות בין מילים ובין משפטים. מה אנחנו יודעים על מיליות?

- **למילית** *אין* **מין** (זכר או נקבה) **ומספר** (יחיד ורבים).
- **למילית** *אין* **זמן** וגוף.
- המיליות *אינן אומרות* לבדן.

עמוד 6

זמן אימונים

בגלל	משום ש	לשמור	בישול
זכות	בריא	כאן	למען

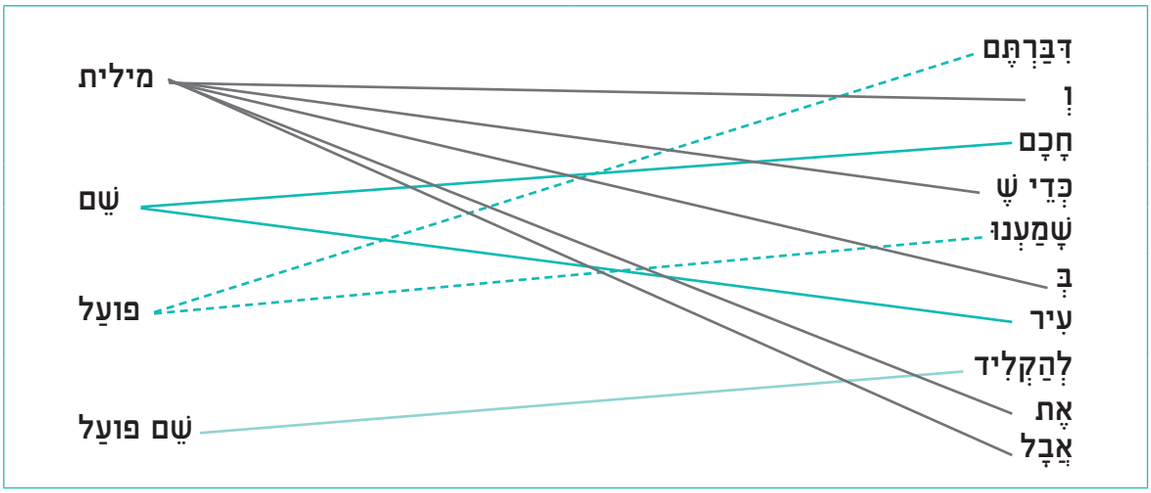

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

3. אחרי שנצחצח שיניים, נרגיש רעננות בפה.

- אספנו שְׂמיכות חמות למען כלבים בכלבייה העירונית.
- אם נרצה לשפר ולהתקדם, נפעל לפי צו ליבנו.
- התנועה היא חשובה, לכן נתעמל שלוש פעמים בשבוע לפחות.
- כשרגועים, כל הדברים מסתדרים מעצמם.

עמוד 7

מבינים ביחד

- משום שהשמש חזקה, לא נמרח קרם הגנה. *לא הגיוני*
- תרכב בלי קסדה, כי אתה עלול להיפגע. *לא הגיוני*
- לפני שיורד גשם, פותחים את המטרייה. *הגיוני*
- למדנו כל הלילה כדי להצליח במבחן. *הגיוני*
- התרגשנו מאוד, ולכן ביקרנו בבית הנשיא. *לא הגיוני*
- אם תלבשו מעיל, יהיה קר. *לא הגיוני*

במשפטים שאינם הגיוניים, מילת הקישור ***איננה מתאימה*** לתוכן של המשפט.

עמוד 8

חושבים

בסיום כל פרק מובאים משפטים שבהם מילות קישור שיילמדו בפרק הבא. אפשר לקבל תשובות הגיוניות ומציאותיות.
דוגמאות:
לפני שנלך לישון, נכבה את האורות.
כשאנו מצליחים במשימה, אנחנו שמחים.
בזמן אכילת גלידה כולם שמחים.
במהלך השנה אנחנו לומדים קשה.
התושבים ממיינים את האשפה לסוגים שונים, ולאחר מכן כולם נהנים ממוצרים ממוחזרים.

מילות הקישור המודגשות במשפטים מציינות קשר לוגי (הגיוני) **של** ***זמן*** .

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

עמוד 9

קשר לוגי: זמן

ביום קיץ חם, **כאשר** התעוררו בבוקר, החליטו עדי ויואב לצאת לטיול בחוף הים.

בטרם יָצאו, הם הֵכינו כריכים ומילאו מים בבקבוקים.

כשהשמש עלתה בשמיים, הם הלכו לאורך החוף הארוך. **בעודם** הולכים,

ראו את השחפים עפים מעל הים. **לאחר מכן** החליטו לעצור להשתזף.

בזמן ששָׁהו על החוף, עדי סיפרה ליואב על החלום שחלמה בלילה. **כעבור** כמה דקות

נכנסו השניים למים הקרירים כדי להתרענן. **אחרי ש**השתעשעו בגלים, חזרו לחוף

ואכלו את הכריכים שהֵכינו. מאוחר יותר, **בשעה ש**השמש החלה לשקוע, הם ישבו וצפו

בשקיעה המרהיבה.

עמוד 10

שמים לב

• המילים "ביום קיץ", "בלילה" ו"מאוחר יותר" הן מילות זמן, אבל הן *אינן מילות קישור*.

אחרי ש	בזמן ש	בטרם	לפני ש
כעבור	בעודם	בשעה ש	כאשר
	כש	לאחר מכן	

חושבים

לִפְנֵי שֶׁיצאתי לרכיבה על האופניים שלי, בדקתי את לחץ האוויר בצמיגים. **אַחֲרֵי שֶׁ**וִידֵאתי שהכול תקין, יצאתי לדרך. **אַחַר-כָּךְ** עצרתי בגלידרייה, והתפנקתי בגלידה טעימה.

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

עמוד 11

מבינים ביחד: שיטת ההצבה

לפני שנאכל, נרחץ ידיים. לאחר ההצבה המשמעות *נשארה זהה*.

לכן הקשר הלוגי *הוא זמן*.

עמוד 12

זמן אימונים

בכל משפט בדקו אם מילת הקישור המודגשת מציינת **זמן**.

כשהיא הלכה ברחוב, עלו בה מחשבות רבות.

אפשר להציב את בזמן ש במקום **כש**, והמשמעות תישאר זהה.
לכן הקשר הלוגי *הוא זמן*.

היות שהוועדה כבר התכנסה, לא נוכל לאשר את הבקשה.

אי-אפשר להציב את אחרי ש או את בזמן ש או את לפני ש במקום **היות ש**,
והמשמעות תישאר זהה. לכן הקשר הלוגי *איננו זמן*.

בטרם נופיע, נצטרך לתרגל את הריקוד החדש.

אפשר להציב את לפני ש במקום **בטרם**, והמשמעות תישאר זהה.
לכן הקשר הלוגי *הוא זמן*.

בתום המשחק נלך לאכול במסעדה.

אפשר להציב את אחרי במקום **בתום**, והמשמעות תישאר זהה.
לכן הקשר הלוגי *הוא זמן*.

נוסף על הארוחה המשפחתית במסעדה, נצא לרקוד במועדון.

אי-אפשר להציב את אחרי או את בזמן או את לפני במקום **נוסף על**, והמשמעות תישאר
זהה. לכן הקשר הלוגי *איננו זמן*.

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

שמים לב

הקיפו וכתבו את מילות הקישור החסרות.

ראינו *e* הִגיע תלמיד חדש לכיתה. הוא התרגש מאוד *כש* המורה הִציגה אותו בפני כולם.

כש נגמר השיעור, ניגשו אליו מספר תלמידים *e* רצו לתת לו הרגשת שייכות.

עמוד 13

מבינים ביחד: מילות שאלה נחלצות לעזרה

הטכנאי **מבצע** גיבוי למחשב לפני התחלת העבודה.

על הפועל **מְבַצע** נשאל - **מתי?**. התשובה: **לפני התחלת העבודה.**

מילת הקישור המצביעה על **זמן** ביצוע הפעולה היא **לפני.**

זמן אימונים

1. בטרם הגשת הבחינה **בדקו** את תשובתכם.

   על הפועל **בדקו** נשאל - **מתי?**. התשובה: **בטרם הגשת הבחינה.**

   מילת הקישור המצביעה על **זמן** ביצוע הפעולה היא **בטרם.**

   לפני שאתם הולכים הביתה, **ודאו** שלא שכחתם דבר.

   על הפועל **ודאו** נשאל - **מתי?**. התשובה: **לפני שאתם הולכים הביתה.**

   מילת הקישור המצביעה על **זמן** ביצוע הפעולה היא **לפני ש.**

   הבחינה בשפה **תתקיים** בעוד כשלושה שבועות.

   על הפועל **תתקיים** נשאל - **מתי?**. התשובה: **בעוד שלושה שבועות.**

   מילת הקישור המצביעה על **זמן** ביצוע הפעולה היא **בעוד.**

   בָּרכו את עצמכם בכל בוקר כשאתם מתעוררים.

   על הפועל **ברכו** נשאל - **מתי?**. התשובה: **כשאתם מתעוררים.**

   מילת הקישור המצביעה על **זמן** ביצוע הפעולה היא **כש.**

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

עמוד 14

2. מבין מילות הקישור שלפניכם הקיפו את אלה המציינות **זמן** בלבד.

בטרם	לאחר מכן	כש	אם	כדי
כי	בעוד	אבל	לפני ש	לכן

3. בכל שורה הקיפו את מילת הקישור ש**המשמעות** שלה יוצאת דופן.

1) לאחר מכן	אחרי ש	לפני
2) בטרם	כש	לפני ש

עמוד 15

מַכירים ביחד – מילות קישור: זמן

2. חשבו על חמש מילות קישור המציינות **זמן**, וכתבו אותן במקום המתאים.

מילות קישור המציינות זמן ומְכילות "ש"		מילות קישור המציינות זמן, ללא "ש"	
לפני ש	כש	לפני	בעוד
אחרי ש	בזמן ש	אחר	אחר כך
		בטרם	לפני כן

חושבים

בסיום כל פרק מובאים משפטים שבהם מילות קישור שיילמדו בפרק הבא. אפשר לקבל תשובות הגיוניות ומציאותיות.

מילות הקישור המודגשות במשפטים מציינות קשר לוגי (הגיוני) של *סיבה*.

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

עמוד 17

קשר לוגי: סיבה

עקב שינויי האקלים, אנו רואים תופעות מזג אוויר קיצוניות יותר. **בגלל** ההתחממות הגלובלית יש צורך דחוף להפחית את פליטת גזי החממה. **בעקבות** מחקרים מדעיים, ברור כי פעולות האדם משפיעות על האקלים. **מאחר ש**האקלים משתנה במהירות, חשוב לנקוט פעולות מיידיות.

משום שהמִחזוּר מפחית את הצורך בחומרי גלם חדשים, הוא תורם להפחתת פליטות פחמן. לכן מִחזוּר חומרים הוא חיוני לשמירה על הסביבה, וחשוב שכולנו נְאַמץ הֶרגֵלים של הפרדת פסולת. **הודות ל**מאמצי מִחזוּר, אפשר לחסוך באנרגייה ולצמצם את הזיהום. **בזכות** מודעוּת גוברת לנושא, יותר אנשים מְבינים את חשיבות המִחזוּר בשמירה על האקלים. היום קל יותר למחזר פסולת לסוגיה השונים **הואיל ו**מוצבים סוגים שונים של מכלי מִחזוּר בערים בארץ.

עמוד 18

שמים לב

לפניכם מילות קישור. הקיפו את אלה המציינות סיבה.

אחרי ש	**מאחר ש**	**משום ש**	לפני ש
הואיל ו	**בזכות**	אחר-כך	**בעקבות**
	הודות ל	לפני ש	

חושבים

ההופעה בוטלה ברגע האחרון, **כי** אחד מחברי הלהקה לא חש בטוב. **מפאת** מצבו הרפואי, לא היה אפשר להמשיך כמתוכנן. **הואיל ו**הקהל כבר הִגיע למקום, הִציעו המארגנים לקיים פגישה קצרה עם האומנים.

מילות הקישור "כי" ו"הואיל ו" יכולות להחליף זו את זו, אבל המילה "כי" אינה פותחת משפט, ולכן בקטע הזה אי-אפשר להחליף ביניהן.

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

עמוד 19

מבינים ביחד: שיטת ההצבה

משום שאיחרתי לחוג, התנצלתי בפני המדריכה.

לאחר ההצבה המשמעות *נשארה זהה*. לכן הקשר הלוגי *הוא סיבה*.

עמוד 20

זמן אימונים

בכל משפט בדקו אם מילת הקישור המודגשת מציינת **סיבה**.

היות שסיימתי את משימותיי, הלכתי לשחק עם חברים.

אפשר להציב את **משום ש** או את **בגלל** במקום **היות ש**, והמשמעות תישאר זהה.

לכן הקשר הלוגי *הוא סיבה*.

מאחר שצפוי להיות היום נעים, נצא לטיול בפארק.

אפשר להציב את **משום ש** או את **בגלל** במקום **מאחר ש**, והמשמעות תישאר זהה.

לכן הקשר הלוגי *הוא סיבה*.

בטרם ניתן תשובה, נרצה לקבל חוות דעת נוספת.

אי-אפשר להציב את **משום ש** או את **בגלל** במקום **בטרם**, והמשמעות תישאר זהה.

לכן הקשר הלוגי *איננו סיבה*.

כאשר דברים אינם מסתדרים, עלינו לשקול דרכים חדשות לפתרון הבעיה.

אי-אפשר להציב את **משום ש** או את **בגלל** במקום **כאשר**, והמשמעות תישאר זהה.

לכן הקשר הלוגי *איננו סיבה*.

מחמת העומס בכבישים איחרתי לפגישה.

אפשר להציב את **משום ש** או את **בגלל** במקום **מחמת**, והמשמעות תישאר זהה.

לכן הקשר הלוגי *הוא סיבה*.

הואיל וחסכתי כסף, הִצלחתי לקנות אופניים חדשים.

אפשר להציב את **משום ש** או את **בגלל** במקום **הואיל ו**, והמשמעות תישאר זהה.

לכן הקשר הלוגי *הוא סיבה*.

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

עמוד 21

שמים לב

אורן, למה לא באת אליי?

משום שהייתי עייף...

השלימו את המשפטים במילות הקישור משום ש / בגלל.

אנשים מוסיפים סוכר לקפה בגלל הטעם המריר שלו.

אנשים מוסיפים סוכר לקפה משום שהטעם שלו מריר.

מילת הקישור "בגלל" פותחת תיאור סיבה במשפט פשוט, כלומר לא יהיה אחריה פועל. מילת הקישור "משום ש" פותחת פסוקית סיבה במשפט מורכב, כלומר יהיה אחריה פועל.

עמוד 22

זמן אימונים

בחרו את מילת הקישור המתאימה, והשלימו את המשפט.

- **משום ש**ירד גשם חזק, החלטנו להישאר בבית.
- נוצרו פקקים ארוכים **עקב** התאונה בכביש.
- **בזכות** האימונים הקבועים כל שבוע, שיפרתי את הכושר הגופני שלי.
- אין להכניס אגוזים לגן, **הואיל ו**ילדים רבים סובלים מרגישות אֵליהם.
- **בעקבות** השְׂרֵפה שהשתוללה, נגרם נזק רב ליער.
- **הודות ל**התנדבות התלמידים הִצליח בית הספר לאסוף בקבוקים רבים למִחזור.

עמוד 23

שמים לב

(1) הִכנסתי את הרכב למוסך כי נדלקה נורה אדומה.

במשפט *אפשר* להחליף את "כי" ב"משום ש". לכן המילה "כי" *מציינת* סיבה.

(2) העובדה כי נדלקה נורה אדומה, מְעידה על תקלה.

במשפט *אי אפשר* להחליף את "כי" ב"משום ש". לכן המילה "כי" *איננה מציינת* סיבה.

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

זמן אימונים

סמנו את המשפטים שבהם המילה **כי** משמשת כקשר לוגי של **סיבה**.

- החלטתי לדחות את הטיסה **כי** התחזית חזתה סופה.
- המחקר החדש מצביע **כי** יש קשר בין תזונה לבין בריאות נפשית.
- אפשר לראות **כי** להחלטה יש השלכות ארוכות טווח.
- הוועדה דחתה את ההצעה שלה **כי** היא לא עמדה בקריטריונים הנדרשים.

מבינים ביחד: מילות שאלה נחלצות לעזרה

הטכנאי **מבצע** גיבוי למחשב בעקבות החשש שהחומר יימחק.

על הפועל **מְבַצע** נשאל - **לָמָה?**. התשובה: **בעקבות החשש שהחומר יימחק.**

מילת הקישור המצביעה על **סיבת** ביצוע הפעולה היא **בעקבות.**

עמוד 24

זמן אימונים

1. בכל משפט שימו לב לפועל המודגש, וזַהו את מילת הקישור.

הודות לעזרה שהענקתָ לחבריך לכיתה, **יצרתָ** אווירה של תמיכה הדדית ושיתוף פעולה.

על הפועל **יצרת** נשאל - **לָמָה?**. התשובה: **הודות לעזרה שהענקתָ לחבריך לכיתה.**

מילת הקישור המצביעה על **סיבת** ביצוע הפעולה היא **הודות ל**.

בזכות הסקרנות שלנו לגלות דברים חדשים, **נפתח** בפנינו עולם שלם של ידע מרתק.

על הפועל **נפתח** נשאל - **לָמָה?**. התשובה: **בזכות הסקרנות שלנו לגלות דברים חדשים**.

מילת הקישור המצביעה על **סיבת** ביצוע הפעולה היא **בזכות**.

משום שהאמנתְ בעצמֵךְ, **הִצלחתְ** להתגבר על אתגרים שנראו בהתחלה בלתי-אפשריים.

על הפועל **הִצלחתְ** נשאל - **לָמָה?**. התשובה: **משום שהאמנתְ בעצמֵךְ.**

מילת הקישור המצביעה על **סיבת** ביצוע הפעולה היא **משום ש**.

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

גיליתן יכולות מיוחדות שלא ידעתן שיש לכן, עקב חשיבה מאומצת ומתמשכת בנושא.

על הפועל **גיליתן** נשאל - **לָמָה?**. התשובה: **עקב חשיבה מאומצת ומתמשכת בנושא**.

מילת הקישור המצביעה על **סיבת** ביצוע הפעולה היא **עקב**.

עמוד 25

2. הקיפו בכל משפט את מילת הקישור המציינת **סיבה**.

- איה הִשקיעה שעות נוספות בספרייה **עקב** התלהבותה מפרויקט המדע החדש.
- הִצלחנו לפתור את האתגר בקלות **בזכות** חשיבתנו החיובית.
- **הודות ל**מאמציו הרבים לשיפור כתב היד שלו, זכה דניאל בתעודת הצטיינות מהמורה לשפה.
- המורה הֶחליטה לארגן טיול לימודי לשמורת טבע קרובה **מכיוון ש**הכיתה גילתה עניין רב בנושא איכות הסביבה.
- **בזכות** יוזמתה של שירה להקים מועדון קריאה בית ספרי, החלו התלמידים להתלהב מקריאת ספרים.
- **לאור** הצלחתו של יובל בתחרות המתמטיקה האזורית, הוא הוזמן לייצג את בית הספר בתחרות הארצית.

עמוד 27

זמן אימונים

1. מבין מילות הקישור שלפניכם הקיפו את אלה המציינות **סיבה** בלבד.

לכן	כי	**לאור**	בשביל	למען
הודות ל	**מאחר ש**	לפני ש	**בעקבות**	**בגלל**

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

2. מתחו קו בין מילות הקישור לקשר הלוגי המתאים.

למען		מפני ש
אבל		אם
אחרי ש	**סיבה**	לכן
כדי ש		עקב
בגלל	**זמן**	אולם
לפני ש		כאשר

עמוד 28

3. בכל מקבץ מובאים ארבעה משפטים, ובכל משפט מודגשת מילת קישור.

סמנו ✓ ליד המשפט שהוא יוצא דופן מבחינת הקשר הלוגי, והשלימו את המשפט שאחרי.

מקבץ א'

- ☑ 1. **מאחר** שבית הספר החליט לתמוך בקַיָמוּת, הוּצבו פחי אשפה בכל חצר.
- ☐ 2. **לאחר** שהרשות המקומית הֵבינה את חשיבות המִחזוּר, היא אִרגנה לתושבים הרצאות בנושא.
- ☐ 3. **לפני** שכמות הפסולת בעיר הייתה גדולה, הוצבו מְכָלי מִחזוּר רק במרכז העיר.
- ☐ 4. **כש**התלמידים הֵבינו את ההשפעה החיובית של המִחזוּר על משבר האקלים, הם דאגו למחזר כל מה שאפשר.

במשפט *1* הקשר הלוגי יוצא דופן, משום שהוא מציין *סיבה*, ואילו במשפטים האחרים הקשר הלוגי הוא *זמן*.

מקבץ ב'

- ☐ 1. **מכיוון** שהַבִּינה המלאכותית תחליף עובדים רבים, יִיָווצרו מקצועות חדשים.
- ☑ 2. **לאחר** שנסכם את החומר לבחינה, נוכל להתחיל לפתור תרגילים.
- ☐ 3. **הואיל** ואנחנו מסוגלים להשתנות, נאמץ לחיינו הרגלים חיוביים.
- ☐ 4. **מאחר** שהבטחתי לו שאעזור לו, אלך אליו היום אחרי בית הספר.

במשפט *2* הקשר הלוגי יוצא דופן, משום שהוא מציין *זמן*, ואילו במשפטים האחרים הקשר הלוגי הוא *סיבה*.

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

עמוד 29

זמן אימונים

1. בחרו את מילת הקישור המתאימה, והשלימו את המשפט.

- **בטרם** ההגעה למקום יש לבדוק מהן שעות הפתיחה.
- **הודות ל**מאמציה בשיעורי הנגינה, רונה זכתה להופיע בקונצרט בית הספר.
- **לאור** התעניינותו העמוקה במדעים, הֶחליט יואב להשתתף בתחרות המדענים הצעירים.
- המנהלת החליטה להעניק לתלמידי הכיתה פרס **הודות ל**השתתפותם בפעילות המִחזוּר.
- תלמידי הכיתה הִצליחו לארגן מסיבת סיום מרשימה **בזכות** עבודת הצוות המצוינת שלהם.
- **בגלל** אהבתה לאומנוּת בחרה נועה להשתתף בחוג ציור **אחרי** שעות הלימודים.

עמוד 30

2. השלימו את הקטע במילות קישור המציינות **זמן** או **סיבה**.

לפני שחופשת הקיץ הִתחילה, הֶחלטתי לתכנן טיול משפחתי מיוחד. **מאחר ש/מכיוון ש** אני אוהב טבע, הִצעתי שנבקר בשמורת טבע. הוריי הִסכימו מייד, **מאחר ש/מכיוון ש** גם הם אוהבים טיולים בחיק הטבע.

כאשר הִגענו לשמורה, התרגשנו מאוד לראות את הנוף המרהיב. **בזמן ש**טיילנו בשבילים, ראינו בעלי חיים רבים. **לאחר ש**הלכנו כשעתיים, עצרנו לפיקניק ליד נחל קטן.

בעוד אנחנו אוכלים, שמענו קולות מוזרים. **מאחר ש/מכיוון ש**היינו סקרנים, הלכנו לבדוק. להפתעתנו, גילינו משפחת צבאים! **עקב** הרעש שעשינו, הצבאים ברחו במהירות.

לקראת ערב היינו עייפים אך מרוצים. **מאחר ש/מכיוון ש**הטיול המוצלח, החלטנו לבקר בשמורות טבע נוספות במהלך החופש.

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

עמוד 31

שמים לב

1) **לאחר** שנסענו שעתיים, נכנסנו למסעדה לנוח ולאכול.

2) **מאחר** שנסענו שעתיים, נכנסנו למסעדה לנוח ולאכול.

שני המשפטים ***הגיוניים***, אבל מילות הקישור מציינות קשרים ***שונים***.

המילה "לְאַחַר ש" מציינת **זמן**, והמילה "מֵאַחַר ש" מציינת **סיבה**.

עמוד 32

מסכמים

1. חשבו על חמש מילות קישור המציינות **סיבה**, וכתבו אותן במקום המתאים.

מילות קישור המציינות סיבה ומְכילות "ש"	מילות קישור המציינות סיבה, ללא "ש"
משום ש	בזכות
מפני ש	לאור
מכיוון ש	בעקבות
מאחר ש	

חושבים

מילות הקישור המודגשות במשפטים מציינות קשר לוגי (הגיוני) של ***תוצאה***.

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

עמוד 33

קשר לוגי: תוצאה

באמצע הלילה שמע דני רעש מוזר בחצר. **כתוצאה מכך** הוא הֶחליט לצאת לבדוק מה קורה. **לכן** הוא לבש מעיל, לקח פנס ויצא החוצה בזהירות. **בעקבות זאת** הִתחיל הכלב של השכנים לִנבּוֹח בקול רם. **לפיכך** דני התקרב לגדר כדי להרגיע אותו, אבל אז ראה דמות חשודה מתרחקת במהירות.

דני נבהל, ו**משום כך** הוא החל לרוץ חזרה הביתה. **על כן** התקשר דני למשטרה.

השוטרים שהִגיעו חיפשו עֵקֵבות. **עקב כך** הם מצאו את הדמות החשודה, ו**לאור זאת** חזר דני לישון בשקט.

עמוד 34

שמים לב

מילות קישור המציינות תוצאה, מְכילות את המילים **כן**, **זאת** או **כך**.

המילים הללו מְאַזכרות את הנאמר *לפני* מילת הקישור המציינת תוצאה.

לפניכם מילות קישור. הקיפו את אלה המציינות **תוצאה**.

משום כך	משום ש	לאור זאת
לכן	עקב כך	כי
לפיכך	בעקבות זאת	כתוצאה מכך

חושבים

שלוש מילות הקישור המציינות תוצאה מתאימות בכל הקטע.

החברה עברה לשימוש בטכנולוגיה מתקדמת יותר במפעל הייצור שלה, **כתוצאה מכך** היא הִצליחה לייעל את תהליכי הייצור באופן משמעותי. **בעקבות זאת** הופחתו העלויות, וזמן הייצור התקצר.

לכן כעת החברה יכולה להציע את המוצרים שלה במחיר משתלם יותר לְלָקוחות.

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

עמוד 35

מבינים ביחד

גשמים עַזים ירדו, ולכן חלק מהכבישים נחסמו לתנועה.

פרקו את המשפט לשני משפטים הגיוניים.

1. **גשמים עזים ירדו.**

2. **חלק מהכבישים נחסמו לתנועה.**

מה קורה בַּמציאוּת?

קודם כול *יורדים גשמים*, ואחר-כך *נחסמים כבישים*.

מילת הקישור במשפט שלמעלה היא **לכן**, והיא מציינת *תוצאה*.

כדי לזהות קשר לוגי של **תוצאה**, עלינו להבין מה קדם למה.

החלק שהתרחש **ראשון במציאות**, הוא תמיד *סיבה*,

ואילו החלק שהתרחש **שני במציאות**, הוא תמיד *תוצאה*.

זמן אימונים

בכל משפט מספרו את האירועים לפי סדר התרחשותם במציאות.

הקיפו את מילת הקישור, וכתבו מעליה אם היא מציינת **סיבה** או **תוצאה**.

- 1 הכיתה אספה בקבוקים למִחזור במהלך השנה, **ומשום כך** (תוצאה) 2 היא הִצליחה לאסוף כספים למסיבת הסיום.
- 2 צבענו את החדר מחדש, **משום ש**(סיבה) 1 היה כתם על הקיר.
- 1 שוחחנו על המצב בארץ, **בעקבות זאת** (תוצאה) 2 נרגעתי.
- 2 לא יכולתי לעבוד במחשב **בעקבות** (סיבה) 1 תקלה מוזרה.
- 1 התלמידים הִשקיעו רבות בפרויקט המדעי, **על כן** (תוצאה) 2 זכו בפרס הראשון בתחרות.

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

עמוד 36

מבינים ביחד: שיטת ההצבה

אוהדי הקבוצה התנהגו בפראות, **לכן** לא הותר להם להיכנס לשני המשחקים הבאים.
לאחר ההצבה המשמעות *נשארה זהה*. לכן הקשר הלוגי *הוא תוצאה*.

זמן אימונים

בכל משפט בדקו אם מילת הקישור המודגשת מציינת **תוצאה**.

סיימתי את המבחן מוקדם, **לפיכך** יצאתי לשחק בחצר.
אפשר להציב את **לכן** במקום **לפיכך**, והמשמעות תישאר זהה.
לכן הקשר הלוגי *הוא תוצאה*.

הִשקעתי רבות בלימודים, **על כן** קיבלתי ציונים גבוהים.
אפשר להציב את **לכן** במקום **על כן**, והמשמעות תישאר זהה.
לכן הקשר הלוגי *הוא תוצאה*.

רציתי לערער על ציון המבחן, **משום ש**חשבתי שהמורה טעה בחישוב.
אי-אפשר להציב את **לכן** במקום **משום ש**, והמשמעות תישאר זהה.
לכן הקשר הלוגי *איננו תוצאה*.

רצוי לוודא את שעות פתיחת החנות **בטרם** ההגעה.
אי-אפשר להציב את **לכן** במקום **בטרם**, והמשמעות תישאר זהה.
לכן הקשר הלוגי *איננו תוצאה*.

עמוד 38

מַכירים ביחד - מילות קישור: תוצאה

1. מתחו קו מכל מילת קישור לקשר הלוגי שהיא מציינת.

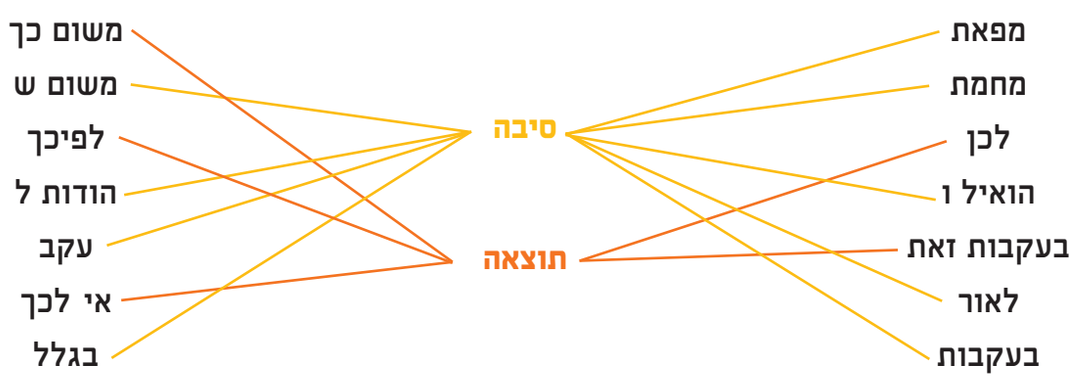

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

עמוד 39

2. בכל מקבץ מובאים ארבעה משפטים, ובכל משפט מודגשת מילת קישור.
סמנו ✓ ליד המשפט שהוא יוצא דופן מבחינת הקשר הלוגי,
והשלימו את המשפט שאחרי המקבץ.

מקבץ א'

- ☐ 1. ערכנו מסיבה בכיתה לאחר שסיימנו את הפרויקט הסביבתי.
- ☑ 2. הִצלחנו בפרויקט, לכן המנהלת שיבחה אותנו בטקס בית הספר.
- ☐ 3. בטרם הִתחלנו בפרויקט, למדנו על חשיבות המִחזור.
- ☐ 4. כשהתלמידים הֵבינו את חשיבות הפרויקט, הם הִשקיעו בו יותר מאמצים.

במשפט ***2*** הקשר הלוגי יוצא דופן, משום שהוא מציין ***תוצאה***,
ואילו במשפטים האחרים הקשר הלוגי הוא ***זמן***.

מקבץ ב'

- ☐ 1. הואיל והתלמידים גילו עניין רב בנושא, המורה הִרחיבה את ההסבר.
- ☐ 2. הכיתה הִציגה את הפרויקט בתערוכה המחוזית, משום שעלתה לחצי הגמר.
- ☑ 3. המורה סיפקה הנחיות והדרכה, לכן העבודה הייתה ברורה לתלמידים.
- ☐ 4. עקב ההצלחה הגדולה, הוחלט להרחיב את הפרויקט לכל בתי הספר בעיר.

במשפט ***3*** הקשר הלוגי יוצא דופן, משום שהוא מציין ***תוצאה***,
ואילו במשפטים האחרים הקשר הלוגי הוא ***סיבה***.

עמוד 40

זמן אימונים

1. בחרו את מילת הקישור המתאימה, והשלימו את המשפט.

- רעות הִשקיעה זמן רב בקריאה, **כתוצאה מכך** היא הִצליחה לשפר את אוצר המילים שלה באופן משמעותי.
- גיא נבחר למועצת התלמידים, **לאחר** סבב הבחירות השני.
- אורי גר ליד הים, **משום כך** הוא יכול לגלוש בכל יום.
- נֶעדרנו מיום הלימודים, **אי לכך** הִשלמנו את החומר החסר בעצמנו.
- הילדים רוקנו את מֵדיח הכלים **לאחר ש**זרקו את הזבל.
- **בטרם** תצאו מהכיתה, הָרימו את הכיסאות.

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

עמוד 41

2. השלימו את הקטע במילות קישור המציינות זמן או סיבה או **תוצאה.**

רחצה בים

כש / כאשר / בזמן ש מתרחצים בים, יש להקפיד על מספר כללים חשובים.

אי לכך יש להישמע להנחיות המַצילים ולהישאר באזורים המוגדרים לרחצה בלבד.

כש / כאשר / בזמן ש דגל אדום מתנוסס, הרחצה אסורה.

סכנת הטביעה גוברת **הואיל ו** המערבולות והבורות בים הם בלתי-נראים. **לפיכך** רבים מהמתרחצים מעדיפים להישאר על החוף **כש / כאשר / בזמן ש** הים סוער.

עמוד 42

שמים לב

1) עבדנו שעות רבות במחסן, **לאחר מכן** יצאנו להפסקה קצרה.

2) עבדנו שעות רבות במחסן, **לפיכך** יצאנו להפסקה קצרה.

שני המשפטים ***הגיוניים***, אבל מילות הקישור מציינות קשרים ***שונים***.

המילה "לְאַחַר מכן" מציינת **זמן**, והמילה "לפיכך" מציינת **תוצאה**.

מסכמים

1. חשבו על חמש מילות קישור המציינות תוצאה, וכתבו אותן במקום המתאים.

מילות קישור המציינות תוצאה
לכן, לפיכך, כתוצאה מכך, בעקבות זאת, אי לכך

עמוד 43

2. לפניכם מילות קישור. שבצו אותן בעמודה המתאימה.

זמן		סיבה		תוצאה	
לאחר ש	כאשר	עקב	מפני ש	כתוצאה מכך	אי לכך
בטרם		מכיוון ש	הואיל ו	לפיכך	

חושבים

מילות הקישור המודגשות במשפטים מציינות קשר לוגי (הגיוני) של ***תכלית (מטרה)***.

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

עמוד 44

קשר לוגי: תכלית

התלמיד הֵכין לעצמו לוח זמנים מסודר **פֶּן** ישכח באֵילוּ תאריכים יש לו מבחנים. הוא למד לילות ארוכים **כדי** להצליח במבחנים, **בשביל** להשיג את הציונים הגבוהים ביותר. נוסף על כך, הוא רצה לשפר את הידע שלו בכל התחומים, **וְלְשֵׁם כך** הוא נרשם לקורסים מקוּוָנים. הוא גם קנה חומרים לימודיים נוספים **לצורך** הבנה מעמיקה יותר. **כדי ש**לא יתעייף מהר, הוא הִקפיד לישון טוב. הוא גם ניהל שיחות עם מורים אחרים **במטרה** להבין את החומר בצורה יסודית. לבסוף אמרה לו אימו שהוא חייב להפחית את הלמידה **שֶׁמָּא** יפסיד דברים חשובים אחרים בחיים כמו חברים, מסיבות ואירועים נוספים.

בזכות דבריה של אימו הוא הֵבין ש**למען** חיי החברה שלו וחייו האישיים הוא חייב לבחון שוב כמה עליו להשקיע בלימודים.

עמוד 45

שמים לב

לפניכם מילות קישור. הקיפו את אלה המציינות **תכלית**.

משום ש	כדי ש	לאור זאת
כדי	לְשֵׁם כך	למען
שֶׁמָּא	במטרה	לצורך

חושבים

כדי שהתלמידים יעברו את המבחן בצורה הטובה ביותר, ביקשה מהם המורה לקרוא את כל ההוראות, **שמא** יעשו טעויות מיותרות. היא הִסבירה להם זאת **למען** הַצלחתָם.

המילה "שמא" פירושה "כדי שלא".
המילה "כדי ש" פותחת פסוקית תכלית במשפט מורכב. אחרי המילה "כדי" יהיה בדרך כלל שם פועל.
אחרי המילה "למען" יהיה בדרך כלל שם.

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

מבינים ביחד

התלמידים למדו רבות כדי להצליח במבחן.

פרקו את המשפט לשני משפטים הגיוניים.

1. **התלמידים למדו רבות.**

2. **התלמידים למדו כדי להצליח.**

מה קורה בַּמציאות? קודם כול *לומדים*, ואחר-כך *מצליחים במבחן*.

מילת הקישור במשפט היא **כדי**, והיא מציינת *תכלית*.

כדי לזהות קשר לוגי של **תכלית**, עלינו להבין מה קדם **לְמה**.

החלק המתרחש **ראשון במציאות**, הוא תמיד *האמצעי*, ואילו החלק שהתרחש **שני במציאות**, הוא תמיד *המטרה*.

עמוד 46

זמן אימונים

1. מעל כל חלק של משפט כתבו אם הוא **אמצעי** או **מטרה**.

הקיפו את מילת הקישור המציינת **תכלית**.

- *מטרה* *אמצעי*
במטרה לשפר את סיכוייה לנצח בתחרות הקבוצה התאמנה שעות נוספות.

- *אמצעי* *מטרה*
ההורים חסכו כסף במשך השנה **למען** מימון הטיול השנתי של ילדיהם.

- *אמצעי* *מטרה*
בית הספר ארגן יריד ספרים **בשביל** לעודד את התלמידים לקרוא יותר.

- *מטרה* *אמצעי*
המועצה המקומית רצתה ליצור מקום בילוי נעים לתושבים **ולשם כך** שִׁיפְּצה את הפארק השכונתי.

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

2. בכל משפט מספרו את האירועים לפי סדר התרחשותם במציאות.

הקיפו את מילת הקישור, וכתבו מעליה אם היא מציינת **סיבה** או **תכלית**.

2 1 סיבה
• אנחנו משתמשים בכלים רב-פעמיים **מאחר ש**הסביבה חשובה לנו.

1 2 תכלית
• הקבוצה התאמנה שעות רבות **במטרה** לנצח בתחרות הארצית.

1 סיבה 2
• **בעקבות** שיפור באיכות החיים בשכונה שלנו, רבים מעוניינים לעבור לגור בה.

2 תכלית 1
• **למען** שיפור איכות החיים בשכונה סללה העירייה יותר נתיבי אופניים.

עמוד 47

מבינים ביחד: שיטת ההצבה

אחותי רוצה ללמוד באיטליה, **לשם כך** היא לומדת איטלקית.

לאחר ההצבה המשמעות *נשארה זהה*. לכן הקשר הלוגי *הוא תכלית*.

זמן אימונים

בכל משפט בדקו אם מילת הקישור המודגשת מציינת תכלית.

למען העלאת הביטחון העצמי עודדה המורה כל תלמיד ותלמידה לשתף את הכיתה בחוזקות שלהם.

אפשר להציב את **כדי** או את **בשביל** במקום **למען**, והמשמעות תישאר זהה.

לכן הקשר הלוגי *הוא תכלית*.

דני נקלט היטב בכיתתו החדשה **בְּשֶׁל** יכולתו להסתגל בקלות למקומות חדשים.

אי-אפשר להציב את **כדי** או את **בשביל** במקום **בְּשֶׁל**, והמשמעות תישאר זהה.

לכן הקשר הלוגי *איננו תכלית*.

לְשֵׁם יצירת אווירה חיובית התלמידים החליטו לפתוח כל יום במחמאה לחבר או לחברה.

אפשר להציב את **כדי** או את **בשביל** במקום **לשם**, והמשמעות תישאר זהה.

לכן הקשר הלוגי *הוא תכלית*.

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

הבינה המלאכותית מקצרת את זמני העבודה **מכיוון** שהיא מעבדת נתונים במהירות שיא.

אי-אפשר להציב את **כדי** או את **בשביל** במקום **מכיוון**, והמשמעות תישאר זהה.

לכן הקשר הלוגי *איננו תכלית*.

במטרה לעורר השראה הִזמין בית הספר תלמידים שחוו אירוע מיוחד.

אפשר להציב את **כדי** או את **בשביל** במקום **במטרה**, והמשמעות תישאר זהה.

לכן הקשר הלוגי *איננו תכלית*.

כאשר נלמד לשלוט ברגשותינו, לא נגיב באופן אוטומטי ומתוך כעס.

אי-אפשר להציב את **כדי ש** או את **בשביל ש** במקום **כאשר**, והמשמעות תישאר זהה.

לכן הקשר הלוגי *איננו תכלית*.

עמוד 49

שמים לב

אם רוצים לציין **תכלית**, משתמשים במילת הקישור **כדי ש**, **ולא** במילת הקישור **ש**.

הקיפו וכתבו את מילות הקישור החסרות.

בבית הספר שלנו הֻחליטו לקדם יוזמה חדשה לשמירה על סדר וניקיון בכיתות.
המנהלת הִכריזה על תחרות שתעודד את התלמידים לשמור על הניקיון.
התלמידים בכיתות השונות הִציעו רעיונות יצירתיים שכל תלמיד ותלמידה יֵיהָנו לבצע.
חלק מהתלמידים יצרו כרזות צבעוניות שבלטו מרחוק.
ליד פחי המִחזור נִתְלו שלטים צבעוניים ובהם הסברים ברורים **כדי ש**כולם יֵדעו לאיזה פח לזרוק את האשפה.

מבינים ביחד: מילות שאלה נחלצות לעזרה

התלמידים **מתאמנים** קשה כדי להצליח בתחרות הספורט.

על הפועל **מתאמנים** נשאל - בשביל מה?. התשובה: **כדי להצליח בתחרות הספורט**.

מילת הקישור המצביעה על **מטרת** ביצוע הפעולה היא **כדי**.

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

עמוד 50

זמן אימונים

1. בכל משפט שימו לב לפועל המודגש, וזַהו את הקשר הלוגי.

המורה **הֵכינה** מצגת מפורטת כדי שהתלמידים יבינו את החומר טוב יותר.

על הפועל **הֵכינה** נשאל - בשביל מה?. התשובה: **כדי שהתלמידים יבינו את החומר טוב יותר.**

מילת הקישור המצביעה על **מטרת** ביצוע הפעולה היא **כדי ש**.

התלמידים **אספו** בקבוקים למִחזור כדי לממן את הטיול השנתי.

על הפועל **אספו** נשאל - בשביל מה?. התשובה: **כדי לממן את הטיול השנתי.**

מילת הקישור המצביעה על **מטרת** ביצוע הפעולה היא **כדי**.

הקבוצה **התנדבה** בגינה הקהילתית במטרה לשפר את פני השכונה.

על הפועל **התנדבה** נשאל - בשביל מה?. התשובה: **במטרה לשפר את פני השכונה.**

מילת הקישור המצביעה על **מטרת** ביצוע הפעולה היא **במטרה ל**.

בכל תחרות ספורט הכללים **מפורסמים** מראש לְשֵם ההגינות.

על הפועל **מפורסמים** נשאל - בשביל מה?. התשובה: **לְשֵם ההגינות.**

מילת הקישור המצביעה על **מטרת** ביצוע הפעולה היא **לשֵם**.

עמוד 51

2. מבין מילות הקישור שלפניכם הקיפו את אלה המציינות תכלית בלבד.

בשביל	לפני	לאחר	כדי
למען	לצורך	בגלל	כי
	כדי ש	לכן	

עמוד 52

זמן אימונים

1. מתחו קו מכל מילת הקישור לקשר הלוגי שהיא מציינת.

לכן	זמן	לצורך
לשם כך	סיבה	בגלל
כאשר	תוצאה	לפני ש
לאור	תכלית	בעקבות
למען		הודות ל

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

עמוד 53

2. סמנו ✓ ליד המשפט שהוא יוצא דופן מבחינת הקשר הלוגי, והשלימו את המשפט שאחרי המקבץ.

מקבץ א'	☐ 1. הטיול השנתי היה מוצלח, **כתוצאה מכך** נוצרו חברויות חדשות בין תלמידי הכיתות השונות.
	☐ 2. הרשתות החברתיות יצרו ריחוק, **על כן** החלטנו לערוך מפגשים שבועִיים לחיזוק הקשרים החברתיים.
	☐ 3. עברה עלינו שנה מורכֶּבת, **לפיכך** הוחלט לארגן יותר פעילויות מרגיעות.
	☑ 4. צריך ליצור קשרים חברתיים, **ולשם כך** בית הספר אִרגֵן ימי כיף משותפים.
	במשפט 4 הקשר הלוגי יוצא דופן, משום שהוא מציין *תכלית*, ואילו במשפטים האחרים הקשר הלוגי הוא *תוצאה*.

מקבץ ב'	☐ 1. **במטרה** לשפר את הכושר הגופני, רבים מתאמנים בחדר הכושר.
	☐ 2. **כדי** לשמור על תזונה נכונה יש לאכול מכל אבות המזון.
	☐ 3. **למען** צמצום מחלת הסוכרת בקרב בני נוער הוחלט לצאת למסע הסברה.
	☑ 4. **לאחר** אימוני ספורט השומן בגוף פוחת.
	במשפט 4 הקשר הלוגי יוצא דופן, משום שהוא מציין *זמן*, ואילו במשפטים האחרים הקשר הלוגי הוא *תכלית*.

עמוד 54

זמן אימונים

1. בחרו את מילת הקישור המתאימה, והשלימו את המשפט.

רעות הִשקיעה זמן רב בקריאה, **כתוצאה מכך** היא הִצליחה לשפר את קריאתה.

המפעל עיבד את החומרים הישנים, **במטרה** ליצור מוצרים חדשים.

דגים רבים נפגעו, **מאחר ש**הים התמלֵא בשאריות מוצרים.

האדם מפתח את כישוריו, **לפיכך** הוא מרגיש בטוח יותר בעצמו.

אנשים מבלים שעות רבות ברשתות חברתיות, **היות ש**הקשרים האישיים נחלשים.

המערכות החכמות מנתחות נתונים במהירות, **כדי** לשפר את קבלת ההחלטות.

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

עמוד 55

2. השלימו את הקטע במילות קישור מתאימות.

כאשר/כש התלמיד החדש הִגיע לכיתה, הֶחלטתי לקבל אותו בחום. **כדי ש** הוא ירגיש בנוח, הִזמנתי אותו לשבת לידי. **לאחר ש** הוא התיישב, הִצעתי לו עזרה בהתמצאות בבית הספר. **כאשר/כש** ראיתי שהוא מתקשה להשתלב, הִצעתי לו לשחק איתי בהפסקה. **לאחר מכן** הוא נראה רגוע יותר. חשבתי לשלוח לו מסרון אחר הצוהריים ולהציע לו להיפָּגש. **לפני ש** שלחתי לו הודעה, תִכננתי נושא שיחה קליל. **היות ש**הֵבנתי שיצירת קשר דורשת זמן, החלטתי להיות סבלני ולתת לו "להיפָּתח" בקצב שלו.

עמוד 56

שמים לב

1) **כדי ש**נתמודד עם הבעיה, עלינו לחשוב בצורה חיובית.

2) **לפני ש**נתמודד עם הבעיה, עלינו לחשוב בצורה חיובית.

שני המשפטים ***הגיוניים***, אבל מילות הקישור מציינות קשרים ***שונים***.

המילה "**כדי ש**" מציינת **תכלית**, והמילה "**לפני ש**" מציינת **זמן**.

מסכמים

1. חשבו על חמש מילות קישור המציינות תכלית, וכתבו אותן במקום המתאים.

מילות קישור המציינות תכלית ומְכילות "ש"	מילת קישור המציינת תכלית, ללא "ש"
כדי ש	למען בשביל לשם כדי

עמוד 57

חושבים

מילות הקישור המודגשות במשפטים מציינות קשר לוגי (הגיוני) של ***הוספה***.

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

עמוד 58

קשר לוגי: הוספה

רכיבה על אופניים רגילים מועילה לבריאות **וגם** לסביבה. היא מספקת פעילות גופנית מצוינת וכתוצאה מכך היא עוזרת לשמור על הכושר ולחזק את השרירים. **כמו-כן** רכיבה על אופניים גורמת הנאה ומשפרת את מצב הרוח. **זאת ועוד** זוהי דרך חסכונית להתניידות, שֶׁכֵּן אין צורך לקנות דלק. **יָתֵר על כן** רכיבה על אופניים אינה מזהמת את האוויר, ובכך תורמת לשמירה על הסביבה. **נוסף על** כל אלה, היא מאפשרת להכיר את הסביבה הקרובה בצורה טובה יותר. אומנם לפעמים נדרש מאמץ, אבל היתרונות של רכיבה על אופניים רגילים רבים **ואף** משמעותיים.

ו' החיבור אינה מציינת קשר לוגי.

עמוד 59

שמים לב

לפניכם מילות קישור. הקיפו את אלה המציינות **הוספה**.

לפני כן	כמו-כן	ואף
לאור זאת	זאת ועוד	וגם
נוסף על כך	משום כך	יָתֵר על כן

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

חושבים

מילות הקישור "זאת ועוד" ו"יתר על כן" יכולות להחליף זו את זו.

הספורט הוא כלי מצוין לשמירה על אורח חיים בריא. הוא **אף** מחזק את הכושר הגופני ומשפר את מצב הרוח. **זאת ועוד**, מחקרים מראים כי פעילות גופנית קבועה יכולה לסייע במניעת מחלות רבות. **יתר על כן**, ספורט קבוצתי תורם לכישורים חברתיים.

עמוד 60

מבינים ביחד: שיטת ההצבה

בחופשת הקיץ אני קוראת הרבה ספרים, **זאת ועוד** אני הולכת להצגות.

במקום המילה "**זאת ועוד**", נסו להציב מילת קישור אחרת: **גם** או **וכן**.

בחופשת הקיץ אני קוראת הרבה ספרים, **וכן** אני הולכת להצגות.

לאחר ההצבה המשמעות ***נשארה זהה***. לכן הקשר הלוגי ***הוא הוספה***.

עמוד 61

שמים לב

המילה "**אלא**" מציינת **הוספה**, כאשר המשמעות היא "**גם זה וגם זה**".

מתחו קו מכל משפט למשמעות העולה ממנו.

(1) אני לא אוהבת לאכול אלא ממתקים. — **גם זה וגם זה**

(2) אני לא אוהבת לאכול רק ממתקים אלא גם ירקות. — **רק זה**

- במשפט *2* המילה **אלא** מציינת **הוספה**, משום שהמשמעות של המשפט הזה:
  אני אוהבת ***גם*** ממתקים.
- במשפט *1* המילה **אלא** מציינת **הדגשה**, משום שהמשמעות של המשפט הזה:
  אני אוהבת ***רק*** ממתקים.

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

זמן אימונים

בכל משפט בדקו אם מילת הקישור המודגשת מציינת **הוספה**.

בפסח אוכלים מצות, **כמו-כן** נוהגים לערוך סדר משפחתי.

אפשר להציב את **גם** או את **וְכֵן** במקום **כמו-כן**, והמשמעות תישאר זהה.

לכן הקשר הלוגי *הוא הוספה*.

בפורים מחלקים משלוחי מנות **כדי** להרבות אהבה ורֵעוּת בין אנשים.

אי-אפשר להציב את **גם** או את **וְכֵן** במקום **כדי**, והמשמעות תישאר זהה.

לכן הקשר הלוגי *איננו הוספה*.

רבים נוהגים לצום ביום כיפור **משום ש**הוא יום של כפרה.

אי-אפשר להציב את **גם** או את **וְכֵן** במקום **משום ש**, והמשמעות תישאר זהה.

לכן הקשר הלוגי *איננו הוספה*.

בסוכות בונים סוכה בחוץ, **לפיכך** רבים מבלים בה זמן רב.

אי-אפשר להציב את **גם** או את **וְכֵן** במקום **לפיכך**, והמשמעות תישאר זהה.

לכן הקשר הלוגי *איננו הוספה*.

את קערת הסדר והסמלים שבה מְכינים, **לפני ש**מתחיל ליל הסדר.

אי-אפשר להציב את **גם** או את **וְכֵן** במקום **לפני ש**, והמשמעות תישאר זהה.

לכן הקשר הלוגי *איננו הוספה*.

בראש השנה תוקעים בשופר, **זאת ועוד** אוכלים תפוח בדבש.

אפשר להציב את **גם** או את **וְכֵן** במקום **זאת ועוד**, והמשמעות תישאר זהה.

לכן הקשר הלוגי *הוא הוספה*.

זמן אימונים

1. הקיפו את המשמעות של "**אלא**" בכל משפט.

לא התרגשתי אלא מהמפגש עם בני הדודים.	*הדגשה*
צחקתי לא רק מהבדיחות אלא גם מהחיקויים.	*הוספה*
לא רק התנדנדתי בנדנדות אלא גם התגלשתי במגלשות.	*הוספה*
לא ביקשתי אלא קצת תשומת לב.	*הדגשה*

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

עמוד 63

1. מתחו קו מכל מילת קישור לקשר הלוגי שהיא מציינת.

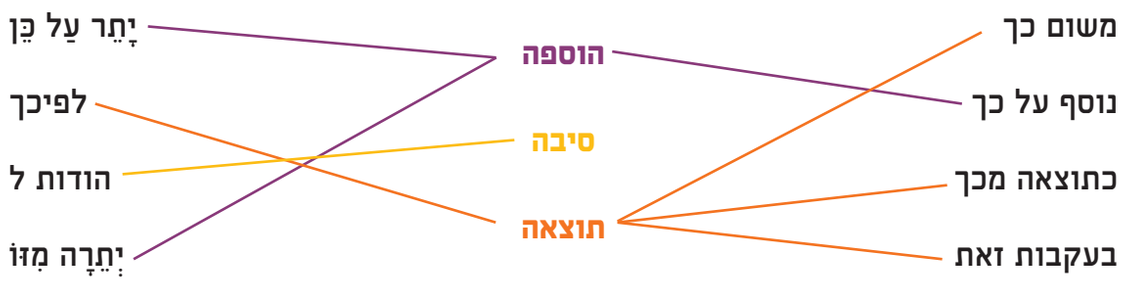

עמוד 64

2. בכל מקבץ מובאים ארבעה משפטים, ובכל משפט מודגשת מילת קישור. סמנו ✓ ליד המשפט שהוא יוצא דופן מבחינת הקשר הלוגי, והשלימו את המשפט שאחרי המקבץ.

מקבץ א'

- ☐ 1. אימצנו כלב מבית המחסה, **לכן** הִרגשנו שמחה גדולה בבית.
- ☐ 2. כלבים מעניקים אהבה ללא תנאי, **לפיכך** הם מחזקים את הקשרים המשפחתיים.
- ☑ 3. הבית התמלֵא בשמחה, **לאחר ש**אימצנו את הכלב.
- ☐ 4. אימוץ כלב משפר את איכות החיים, **כתוצאה מכך** רבים מדווחים על עלייה במצב הרוח.

במשפט *3* הקשר הלוגי יוצא דופן,
משום שהוא מציין *זמן*, ואילו במשפטים האחרים הקשר הלוגי הוא *תוצאה*.

מקבץ ב'

- ☐ 1. כולנו אוהבים לקבל מחמאות ומילים טובות, **כמו-כן** לפעמים אנחנו נהנים לקבל נקודות לשיפור ולהתקדמות.
- ☐ 2. ערך עצמי גבוה תורם להצלחה, **נוסף על כך** הוא מחזק את הביטחון העצמי.
- ☑ 3. חשוב לטפח הערכה עצמית, **מפני ש**היא חיונית לבריאות הנפש.
- ☐ 4. אין לקבל החלטות חשובות בפזיזות, **זאת ועוד** כדאי להתייעץ עם ההורים.

במשפט *3* הקשר הלוגי יוצא דופן,
משום שהוא מציין *סיבה*, ואילו במשפטים האחרים הקשר הלוגי הוא *תוצאה*.

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

עמוד 65

זמן אימונים

1. בחרו את מילת הקישור המתאימה, והשלימו את המשפט.

- הורים לילדים קטנים רוצים למנוע מילדיהם צפייה ממושכת במסכים, **לכן** הם יוצאים איתם לבלות בחיק הטבע.
- **הואיל ו**אנחנו מתמקדים בדברים הטובים בחיינו, אנו מרגישים שמחים יותר.
- הורים משקיעים בילדיהם, **כדי ש**יגדלו להיות אנשים מאושרים ומצליחים.
- נועה התקבלה ללימודים גבוהים, **מאחר ש**היא הִצליחה להשיג ציונים גבוהים.
- **בזכות** שיתוף הפעולה בצוות ובחברה, העסק הִצליח להגיע להישגים מרשימים.
- **אחרי ש**סיימנו לנקות את הבית באופן יסודי, הִרגשנו סיפוק.

עמוד 66

שמים לב

לפניכם שני משפטים.

1) **אחרי** הארוחה המשפחתית במסעדה, נצא לרקוד במועדון.

2) **נוסף על** הארוחה המשפחתית במסעדה, נצא לרקוד במועדון.

שני המשפטים ***הגיוניים***, אבל מילות הקישור מציינות קשרים ***שונים***.

המילה "**אחרי**" מציינת **זמן**, והמילה "**נוסף על**" מציינת **הוספה**.

מסכמים

1. חשבו על חמש מילות קישור המציינות **הוספה**, וכתבו אותן במקום המתאים.

מילות קישור שהן מילה אחת	מילת קישור המורכבות משתי מילים לפחות
אף	זאת ועוד, יתר על כן, יתרה מכך
גם	נוסף על כך

עמוד 67

חושבים

מילות הקישור המודגשות במשפטים מציינות קשר לוגי (הגיוני) של ***ניגוד***.

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

עמוד 68

קשר לוגי: ניגוד (השוואה, ויתור)

דנה רצתה לקנות מתנה לחברתה הטובה רותי ליום הולדתה. תחילה היא חשבה לקנות ספר, **אך** לא ידעה איזה ספר רותי עדיין לא קראה. לפיכך היא החליטה לחפש רעיון אחר. לאחר מכן ראתה דנה עֶרכַּת ציור בחנות, **אבל** היא הייתה יקרה מדי. **למרות זאת** היא לא התייאשה והִמשיכה לחפש. בהמשך היא חשבה לקנות כרטיסים לסרט באולם האח"מים, **אולם** לא הייתה בטוחה איזה סרט רותי רוצה לראות. כתוצאה מכך החליטה לשקול אפשרויות נוספות, אולי צמיד או שרשרת. אימא של דנה הִציעה לה לא לקנות תכשיט, **אלא** משחק קופסה. בסופו של דבר דנה החליטה להדפיס תמונה משותפת על בלוק מעץ, מכיוון שהיא ידעה כמה רותי אוהבת זיכרונות משותפים.

עמוד 69

שמים לב

מילות קישור המציינות ניגוד.

אבל	אך	אולם
לאור זאת	זאת ועוד	למרות זאת
לְבַל	אלא	לאחר ש

חושבים

מילת הקישור "על אף" פותחת תיאור ויתור במשפט פשוט, כלומר לא יהיה אחריה פועל. מילת הקישור "אף-על-פי ש" פותחת פסוקית ויתור במשפט מורכב, כלומר יהיה אחריה פועל.

על אף מזג האוויר הגשום הֶחלטנו לצאת לטיול. **אבל** לא עבר זמן רב, והֵבנו שטעינו. חיפשנו מסעדה טובה, ונכנסנו לאכול בה. **אף-על-פי ש**למסלול ההליכה לא הִגענו, שמחנו שלפחות בילינו יחד.

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

עמוד 70

מבינים ביחד: שיטת ההצבה

אכלתי בבית הספר את כל מה שאימא הֵכינה לי, **למרות זאת** נשארתי רעב.

במקום המילה "**למרות זאת**", נסו להציב מילת קישור אחרת: **אבל** או **בניגוד**.

אכלתי בבית הספר את כל מה שאימא הֵכינה לי, **אבל** נשארתי רעב.

לאחר ההצבה המשמעות *נשארה זהה*. לכן הקשר הלוגי *הוא ניגוד*.

עמודים 70–71

זמן אימונים

בכל משפט בדקו אם מילת הקישור המודגשת מציינת **ניגוד**.

חתולים ידועים כחיות מחמד עצמאיות, **ואילו** כלבים נוטים להיות יותר תלויים בבעליהם.

אפשר להציב את **אבל** או את **בניגוד** במקום **ואילו**, והמשמעות תישאר זהה.

לכן הקשר הלוגי *הוא ניגוד*.

המוזיקה הקלסית דורשת ריכוז רב מהמאזינים, **לעומת זאת** מוזיקת הפופ נחשבת קלילה יותר.

אפשר להציב את **אבל** או את **בניגוד** במקום **לעומת זאת**, והמשמעות תישאר זהה.

לכן הקשר הלוגי *הוא ניגוד*.

הלהקה החדשה זכתה להצלחה רבה, **משום ש**המוזיקה שלה הייתה ייחודית ומרעננת.

אי-אפשר להציב את **אבל** או את **בניגוד** במקום **משום ש**, והמשמעות תישאר זהה.

לכן הקשר הלוגי *איננו ניגוד*.

למען קידום אופנה ירוקה החליטה המעצבת להשתמש רק בחומרים ממוחזרים.

אי-אפשר להציב את **אבל** או את **למרות** במקום **למען**, והמשמעות תישאר זהה.

לכן הקשר הלוגי *איננו ניגוד*.

הלהקה מוּכֶּרת לכולם, **לפיכך** הוחלט לתת לה להוביל את מסע הפרסום החדש.

אי-אפשר להציב את **אבל** או את **בניגוד** במקום **לפיכך**, והמשמעות תישאר זהה.

לכן הקשר הלוגי *איננו ניגוד*.

הדולפינים מְתַקשרים באמצעות צלילים מורכבים, **אך** רוב הדגים שותקים.

אפשר להציב את **אבל** או את **בניגוד** במקום **אך**, והמשמעות תישאר זהה.

לכן הקשר הלוגי *הוא ניגוד*.

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

מבינים ביחד

רוב הכיתה לבשה חולצות אדומות, **אבל** שני ילדים לבשו חולצות ירוקות.

מהי מילת הניגוד במשפט? **אבל**.

במשפט קיימת **השוואה** בין רוב הכיתה לבין **שני ילדים**.

עמוד 72

זמן אימונים

סמנו במשפטים שלפניכם את מילת הקישור, וציינו בין מה למה משווים.

ספורט קבוצתי מפתח כישורים חברתיים, **לעומת זאת** ספורט אישי מחזק את המשמעת העצמית.

במשפט קיימת השוואה בין **ספורט קבוצתי** לבין **ספורט אישי**.

תלמידי כיתה א' מתמקדים בלימוד קריאה, **ואילו** תלמידי כיתה ב' כבר עוסקים בהבנת הנקרא.

במשפט קיימת השוואה בין **תלמידי כיתה א'** לבין **תלמידי כיתה ב'**.

בקיץ אנשים נוטים לאכול מאכלים קרים ומרעננים, **לעומת זאת** בחורף יש העדפה למאכלים חמים ומַשְׁבִּיעים.

במשפט קיימת השוואה בין **מאכלים בקיץ** לבין **מאכלים בחורף**.

הלימודים באוניברסיטה דורשים עבודה עצמאית רבה, **אך** בתיכון יש יותר מעקב והכְּוונה מצד המורים.

במשפט קיימת השוואה בין **לימודים באוניברסיטה** לבין **לימודים בתיכון**.

ילדים קטנים לומדים בעיקר באמצעות משחק, **בניגוד** למבוגרים הלומדים בעיקר באמצעות קריאה והרצאות.

במשפט קיימת השוואה בין **למידה של ילדים קטנים** לבין **למידה של מבוגרים**.

בערים הגדולות יש מגוון רחב של אפשרויות בילוי, **אולם** תושבים של ערים קטנות נאלצים לעיתים לחפש מקומות בילוי בערים שכנות.

במשפט קיימת השוואה בין **בילוי בערים גדולות** לבין **בילוי בערים קטנות**.

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

עמוד 73

מבינים ביחד

למרות מזג האוויר החורפי יָצאו הבנות לאימון.

אם יורד גשם, אנחנו מצפים שהבנות ***יישארו הבית***. בניגוד לציפייה הבנות ***יָצאו לאימון***.

זמן אימונים

בכל משפט סמנו את מילת הקישור, והשלימו את המידע.

אף על פי שעננים כבדים כִּיסו את השמיים, הִמריא המטוס בקלות.

בגלל העננים הכבדים אנחנו מצפים שהמטוס ***יתקשה להמריא***.

בניגוד לציפייה המטוס ***הִמריא הקלות***.

אף שהרחוב היה חשוך מאוד, יצאנו להליכה קצרה.

בגלל הרחוב החשוך אנחנו מצפים ***שנישאר הבית***. בניגוד לציפייה ***יצאנו להליכה***.

חֵרֶף הקריאה הדלה שלו אוצר המילים שלו עשיר ומגוון.

אם הקריאה דלה, אנחנו מצפים שאוצר המילים יהיה ***דל***.

בניגוד לציפייה אוצר המילים שלו ***עשיר ומגוון***.

גם אם מתאמנים בחדר כושר, לא תמיד יורדים במשקל.

בזכות האימונים בחדר כושר אנחנו מצפים ***שנרד*** במשקל.

בניגוד לציפייה ***לא יורדים*** במשקל.

עמוד 74

שמים לב

מתחו קו מכל משפט למשמעות העולה ממנו.

(1) אני לא אוהבת מלוח, **אלא** מתוק.

(2) אני לא אוהבת **אלא** לאכול בריא.

(3) אני לא אוהבת רק מתוקים **אלא** גם ירקות.

רק זה

גם זה וגם זה

לא זה וכן זה

- במשפט ***1*** המילה אלא מציינת **ניגוד**.
- במשפט ***2*** המילה אלא מציינת **הדגשה**.
- במשפט ***3*** המילה אלא מציינת **הוספה**.

המשמעות של משפט 1: אני אוהבת מתוק, ולא מלוח.

המשמעות של משפט 2: אני אוהבת רק לאכול בריא.

המשמעות של משפט 3: אני אוהבת גם מתוקים וגם ירקות.

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

זמן אימונים

1. הקיפו כל "אלא" המציינת **ניגוד**.

- לא נצטלם ל"טיקטוק" **אלא** ל"אינסטגרם".
- דניאל לא צחקה עליך, **אלא** איתך.
- הם לא רק התחפשו לליצנים, אלא גם הֵביאו מתנות.
- לא רציתי אלא לחזור הביתה בשלום.

2. השלימו את המשפטים.

כל משפט הגיוני יתקבל.

- אני לא אוהבת לִצְפּוֹת בטלוויזיה, אלא **לקרוא ספרים**.
- אני לא אוהבת רק לצפות בטלוויזיה, אלא גם **בסרטונים קצרים**.
- חשוב לא לשבת מול המסך יום שלם, אלא **לקרוא ספרים**.
- אני אוהבת לא רק את המחנכת, אלא גם **את המורה ללשון**.
- לא שיחקתי בכיתה בטלפון הנייד, אלא **הִקשבתי לכל מה שאמרת**.
- לא דיברתי עם דניאל, אלא **כתבתי לה פתק**.

עמוד 75

שמים לב

כתבו מילת ויתור מתאימה אחרת.

אורנה, את באה למסיבה?

כן, אני באה,
אף על פי שאני עייפה.

השלימו את המשפטים במילות הקישור **אף-על-פי ש / למרות**.

- אנשים ממשיכים לצפות בטלוויזיה **אף-על-פי ש**הם עייפים.
- אנשים ממשיכים לצפות בטלוויזיה **למרות** העייפות שלהם.

מילת הקישור "למרות" פותחת תיאור ויתור במשפט פשוט, כלומר לא יהיה אחריה פועל. מילת הקישור "אף-על-פי ש" פותחת פסוקית ויתור במשפט מורכב, כלומר יהיה אחריה פועל.

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

עמוד 76

זמן אימונים

1. מבין מילות הקישור שלפניכם הקיפו את אלה המציינות **ניגוד** בלבד.

בְּרַם	אֲבָל	לְבַל	לְעֻמַּת	אֶלָּא גַּם	בִּגְלַל	אֶלָּא	זֹאת וְעוֹד
גַּם אִם	פֶּן	לַמְּרוֹת	אַךְ	בְּשֶׁל	אוּלָם	לְשֵׁם	לְעֻמַּת זֹאת
			בִּשְׁבִיל	יְתֵרָה מִזּוֹ			

עמוד 77

2. סמנו ✓ ליד המשפט שהוא יוצא דופן מבחינת הקשר הלוגי,
והשלימו את המשפט שאחרי המקבץ.

מקבץ א'

- ☐ 1. מְחזוּר פסולת דורש מאמץ, **אך** הוא חיוני לשמירה על הסביבה.
- ☐ 2. השימוש באנרגיית השמש יקר יותר בהתחלה, **אולם** הוא חוסך כסף בטווח הארוך
- ☑ 3. **למען** הפחתת זיהום האוויר העירייה הִציבה פחי מְחזוּר נוספים.
- ☐ 4. רכבים חשמליים מפחיתים את פליטת גזי החממה, **בְּרַם** הם עדיין יקרים יחסית.

במשפט *3* הקשר הלוגי יוצא דופן, משום שהוא מציין ***תכלית***,
ואילו במשפטים האחרים הקשר הלוגי הוא ***ניגוד***.

מקבץ ב'

- ☐ 1. **כאשר** עונות השנה מתחלפות, החנויות מַציגות דגמים חדשים.
- ☐ 2. **בטרם** מעצבי האופנה מַציגים את העיצובים החדשים, הם עורכים מחקר שוק.
- ☑ 3. **משום שהביקוש** ל"אופנה ירוקה" עולה, יותר מותגים מייצרים בגדים מחומרים ממוחזרים.
- ☐ 4. **אחרי שהרשתות** החברתיות הפכו לפופולריות, החידושים באופנה מתפשטים במהירות רבה יותר.

במשפט *3* הקשר הלוגי יוצא דופן,
משום שהוא מציין ***סיבה***, ואילו במשפטים האחרים הקשר הלוגי הוא ***זמן***.

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

עמוד 78

זמן אימונים

בחרו את מילזת הקישור המתאימה, והשלימו את המשפט.

- **אף-על-פי ש**מחקרים מראים שאימוץ בעלי חיים מסייע בהפחתת חרדה, רבים נמנעים מכך.
- השימוש ברשתות החברתיות מאפשר תקשורת מהירה, **לעומת זאת** הוא עלול לפגוע ביחסים הבין-אישיים.
- מניעת חרם בבית הספר דורשת מעורבות פעילה של הצוות החינוכי, **כדי ש**התלמידים יפתחו מודעות חברתית.
- **כש**נדרשת הסכמה בין חברי הקבוצה, כל אחד רשאי להביע את דעתו האישית.
- החופש הגדול מזמן הזדמנויות רבות לפעילות משותפת, **ברם** הוא עלול להוביל לבדידות חברתית.
- מחקרים מראים שאימוץ בעלי חיים מסייע בהפחתת חרדה, **יתר על כן** הוא מחזק את הביטחון העצמי.

עמוד 79

שמים לב

1) עבדנו שעות רבות במחסן, **אחר-כך** לא יצאנו להפסקה.

2) עבדנו שעות רבות במחסן, **אולם** לא יצאנו להפסקה.

שני המשפטים ***הזיוניים***, אבל מילות הקישור מציינות קשרים ***שונים***.

המילה "אחר-כך" מציינת **זמן**, והמילה "אולם" מציינת **ניגוד**.

מסכמים

1. חשבו על **חמש** מילות קישור המציינות **ניגוד**, וכתבו אותן במקום המתאים.

מילות קישור שהן מילה אחת	מילת קישור המורכבות משתי מילים לפחות
ברם, אבל, אולם,	לעומת זאת, למרות זאת
חרף, ואילו	אף-על-פי כן, בכל זאת

עמוד 80

חושבים

מילות הקישור המודגשות במשפטים מציינות קשר לוגי (הגיוני) של ***תנאי***.

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

עמוד 81

קשר לוגי: תנאי

שירה, נערה ביישנית בת 16, חלמה בסתר להשתתף בתוכנית לאיתור כישרונות שירה חדשים. **אִילו** היה לה אומץ להירשם, היא כבר הייתה מתקרבת להגשמת חלומה הכמוס. אבל היא חששה ש**במקרה של** דחייה, היא תאבד את הביטחון המועט שצברה. **אִלְמָלֵא** הייתה כה ביקורתית כלפי עצמה, הייתה בוטחת יותר בכישרונה. **לוּ** ידעה כמה אנשים מעריכים את קולה, הייתה מתגברת על פחדיה מוקדם יותר.

למרות כל הספֵקוֹת, משהו בְּשירה השתנה. היא הֶחליטה שהִגיע הזמן להתגבר על הביישנות. היא הֵבינה ש**אם** תבוא אמיצה ונחושה, היא תוכיח לעצמה שהיא מסוגלת, ותַראה לעולם את יכולותיה.

עמוד 82

שמים לב

לפניכם מילות קישור. הקיפו את אלה המציינות **תנאי**.

ואילו	אילו	אם
אִלְמָלֵא	לוּ	למרות
לְבַל	אלא	במקרה של

חושבים

השלימו את הקטע שלפניכם במילות הקישור שבמאגר.

אתמול נסענו לערבה, והתברר שהיו שיטפונות. **לוּ** היינו בודקים את מצב השיטפונות, לא היינו מתאכזבים. **אלמלא** היו שיטפונות, היינו מטיילים בנחל מסור ובנחל עקרבים. עכשיו אנחנו מחפשים מקום שלא יהיה מסוכן. **אם** לא נמצא מקום כזה, נחזור הביתה.

פירוש המילה "אלמלא" הוא "אילו לא". המילה "אילו" והמילה "לו" משמשות כתנאי בטל שיילמד בהמשך. אחריהן יהיה זמן עבר. המילה "אם" משמשת כתנאי קיים, ואחריה יהיה זמן הווה או עתיד.

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

עמוד 83

מבינים ביחד

נלך לרופא אם החום יעלה.

פרקו את המשפט לשני משפטים הגיוניים.

1. **החום יעלה.**

2. **נלך לרופא.**

מבין שני המשפטים, ***קיימת*** החובה שהחום יעלה.

מילת הקישור במשפט היא **אם**, והיא מציינת ***תנאי***.

זמן אימונים

בכל משפט קבעו מה חובה שיקרה, והקיפו את מילת הקישור המציינת **תנאי**.

במקרה של התעלפות, יש להזעיק אמבולנס.

החובה: **התעלפות.**

נוכל לקיים יחסי חברות, בתנאי שנכבד זה את זה.

החובה: **נכבד זה את זה.**

חיות מחמד עלולות למות ללא טיפול הולם.

החובה: **טיפול הולם.**

נזמין טכנאי אם תהיה תקלה.

החובה: **תקלה.**

במקרה שישתנו ההוראות, נוציא עדכון מיידי.

החובה: **ישתנו ההוראות.**

עמוד 84

מבינים ביחד: שיטת ההצבה

במקרה שנקדים לסרט, נספיק לקנות פופקורן.

במקום המילה "**במקרה ש**", נסו להציב מילת קישור אחרת: רק אם.

רק אם נקדים לסרט, נספיק לקנות פופקורן.

אחרי ההצבה המשמעות ***נשארה זהה***. לכן הקשר הלוגי ***הוא תנאי***.

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

זמן אימונים

בכל משפט בדקו אם מילת הקישור המודגשת מציינת תנאי.

אילו היו לבנות הים רגליים, הן היו יכולות לחיות גם ביבשה.

אפשר להציב את **רק אם** במקום **אילו**, והמשמעות תישאר זהה.

לכן הקשר הלוגי *הוא תנאי*.

התלמידים עבדו יחד על הפרויקט, **לפיכך** הִצליחו להשלים אותו לפני המועד שנִקבַּע.

אי-אפשר להציב את **רק אם** במקום **לפיכך**, והמשמעות תישאר זהה.

לכן הקשר הלוגי *איננו תנאי*.

כדי שנוכל לשמור על בריאותנו, נמשיך להתאמן ולאכול בריא.

אי-אפשר להציב את **רק אם** במקום **כדי ש**, והמשמעות תישאר זהה.

לכן הקשר הלוגי *איננו תנאי*.

אף-על-פי שהטכנולוגיה מאפשרת תקשורת מרחוק, אין תחליף למפגשים פנים אל פנים עם חברים.

אי-אפשר להציב את **רק אם** במקום **אף-על-פי ש**, והמשמעות תישאר זהה.

לכן הקשר הלוגי *איננו תנאי*.

במקרה שיֵירָשמו עוד ילדים, תיפָּתח קבוצה נוספת.

אפשר להציב את **רק אם** במקום **במקרה ש**, והמשמעות תישאר זהה.

לכן הקשר הלוגי *הוא תנאי*.

כאשר אליעזר בן-יהודה החל בפעולתו, העברית הייתה שפה מדוברת על-ידי מעטים בלבד.

אי-אפשר להציב את **רק אם** במקום **כאשר**, והמשמעות תישאר זהה.

לכן הקשר הלוגי *איננו תנאי*.

רבים מעדיפים לאכול מזון אורגני **מאחר ש**הוא נחשב בריא יותר.

אי-אפשר להציב את **רק אם** במקום **מאחר ש**, והמשמעות תישאר זהה.

לכן הקשר הלוגי *איננו תנאי*.

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

עמוד 85

שמים לב

(1) שאלתי **אם** תגיעו למסיבה בזמן.

במשפט *אי-אופשר* להחליף את "**אם**" ב"**רק אם**". לכן המילה "אם" *איננה מציינת* תנאי.

(2) נוכל לחשוב על פתרון ביחד **אם** תרצה לשתף פעולה.

במשפט *אופשר* להחליף את "**אם**" ב"**רק אם**". לכן המילה "אם" *מציינת* תנאי.

עמוד 86

זמן אימונים

סמנו את המשפטים שבהם המילה **אם** משמשת קשר לוגי של תנאי.

- [ ] גם **אם** נצא למסיבה באיחור, נגיע לפני כולם.
- [x] **אם** נצא למסיבה בזמן, לא נאחר.
- [ ] השאלה **אם** יש מחר לימודים, נשלחה בקבוצה.
- [x] נאכל במסעדה שהחברים שלנו הִציעו, **אם** נגיע אליה לפני השקיעה.
- [ ] השימוש בתחבורה ציבורית הוא הכרחי גם **אם** היא איננה מושלמת.
- [ ] אפשר לראות מהחלון **אם** יורד גשם.

שמים לב

כאשר איננו יכולים לשנות את התוצאה או את מה שהיה, התנאי לא יכול להתקיים, וזהו **תנאי בָּטֵל**.

אִילוּ היינו קוראים היטב את ההנחיות, היינו מקבלים ציון גבוה יותר.

מילת הקישור **אילו** מציינת שההנחיות *לא נקראו* היטב, *ואי-אופשר* לשנות את התוצאה. לכן זהו תנאי *בטל*.

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

עמוד 87

זמן אימונים

בכל משפט בדקו מה סוג התנאי.

- אם יהיה לי פנאי היום, אלך לקולנוע. תנאי *קיים*
- אילו היה לי כוח על, הייתי עף בין מדינות. תנאי *הגל*
- לו ראיתי בבוקר את העננים האפורים, הייתי לוקח מטרייה. תנאי *הגל*
- אם אקום מחר מוקדם, אספיק להכין ארוחת בוקר טובה. תנאי *קיים*
- אילו למדנו מטעויות, לא היינו חוזרים עליהן שוב ושוב. תנאי *הגל*

שמים לב

כתבו מילת תנאי מתאימה אחרת.

אורן, האם תבוא אליי?

אם לא אהיה עייף...

השלימו את המשפטים במילות הקישור **במידה ש / אם**.

- **במידה ש**נכיר את אוצר המילים, יהיה לנו קל יותר להבין טקסטים.
- **אם** תאחרו להצגה, תיאלצו לשבת ביציע.

עמוד 88

שמים לב

לפעמים למילים "**בלי**" ו"**ללא**" יש משמעות של תנאי.

(1) לא נוכל להשתתף בטיול השנתי בלי אישור מההורים.

(2) הִרכבתי את התַצרֵף בלי עזרה מחברים.

במשפט *1* קיימת חובה ש**יהיה אישור מההורים**. לכן במשפט *1* יש קשר לוגי של תנאי.

(1) נשתתף בטיול השנתי ללא ליווי הורים.

(2) ללא עזרה מחברים לא אצליח להרכיב את התצרף.

במשפט *2* קיימת חובה ש**החברים יעזרו**. לכן במשפט *2* יש קשר לוגי של תנאי.

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

עמוד 89

זמן אימונים

1. מבין מילות הקישור שלפניכם הקיפו את אלה המציינות **תנאי**.

כְּדֵי שֶׁ	אִלּוּ	לְבַל	אֲבָל	אִלּוּלֵא	זֹאת וְעוֹד
גַּם אִם	אִם	פֶּן	וְאִלּוּ	לְמַעַן	אִלְמָלֵא	בְּמִקְרֶה שֶׁל

עמוד 90

2. בכל מקבץ מובאים ארבעה משפטים, ובכל משפט מודגשת מילת קישור.

סמנו ✓ ליד המשפט שהוא יוצא דופן מבחינת הקשר הלוגי, והשלימו את המשפט שאחרי המקבץ.

מקבץ א'

- ☐ 1. **אם** תשקיע בלימודים בחטיבה, תתקבל למגמה שתרצה.
- ☐ 2. **במקרה של** ציונים נמוכים, יתקבל התלמיד "על תנאי" לתיכון.
- ☑ 3. **מכיוון שהִ**שקעת בלימודים, תוכל להתקבל למסלול המשלב לימודי רפואה.
- ☐ 4. **בתנאי ש**תעבור את מבחני הקבלה, תוכל להצטרף למגמה המדעית.

במשפט ***3*** הקשר הלוגי יוצא דופן,

משום שהוא מציין ***סיבה***, ואילו במשפטים האחרים הקשר הלוגי הוא ***תנאי***.

מקבץ ב'

- ☐ 1. **מאחר ש**אני רץ בכל בוקר, הכושר שלי השתפר מאוד.
- ☑ 2. **אם** תתמידו באימוני הריצה, תרגישו שיפור משמעותי בכושר הגופני.
- ☐ 3. **בזכות** האימונים הקבועים, שיפרתי את הכושר שלי.
- ☐ 4. **הודות לר**יצה היומית איכות השינה שלי השתפרה.

במשפטם ***2*** הקשר הלוגי יוצא דופן,

משום שהוא מציין ***תנאי***, ואילו במשפטים האחרים הקשר הלוגי הוא ***סיבה***.

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

עמוד 91

זמן אימונים

בחרו את מילת הקישור המתאימה, והשלימו את המשפט.

- משפחת כהן החליטה לארוז את כל חפציה בקופסאות ממוספרות, **כדי ש**יהיה קל למצוא את הדברים בדירה החדשה.
- התושבים ממהרים לרדת למקלט **אם** נשמעת אזעקה באזור.
- דנה רצתה להפתיע את אחותה, **לכן** ארגנה לה מסיבת הפתעה.
- **אף-על-פי ש**אלון לא אוהב משחקי קופסה, הוא הִסכים להצטרף למשחק המשפחתי.
- הייתי שמחה לעזור לך, **אילו** המורה לא הייתה מטילה עליי את כל המטלות.
- אימא שלי מתמחה במרקים, **ואילו** סבתא שלי מתמחה בסלטים.
- שתייה מרוּבָּה של מים במהלך היום משפרת את חילוף החומרים, **לעומת זאת** צריכת משקאות ממותקים מאיטה אותו.
- תרגישו שיפור במצב הרוח **אם** תקשיבו לשיר האהוב עליכם.

עמוד 92

שמים לב

1) **כש**מניחים לכלב אוכל בקערה, הוא מְכַשכש בזנב.

2) **אם** מניחים לכלב אוכל בקערה, הוא מְכַשכש בזנב.

3) **משום ש**מניחים לכלב אוכל בקערה, הוא מְכַשכש בזנב.

שלושת המשפטים ***הזיוניים***, אבל מילות הקישור מציינות קשרים ***שונים***.

המילה "**כש**" מציינת **זמן**, המילה "**אם**" מציינת **תנאי**, והמילה "**משום ש**" מציינת **סיבה**.

עמוד 93

מסכמים

1. חשבו על חמש מילות קישור המציינות תנאי, וכתבו אותן במקום המתאים.

מילות קישור שהן מילה אחת	מילת קישור המורכבות משתי מילים לפחות
אם, לו, אלמלא, אילו	במקרה ש, במקרה של, בתנאי ש

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

עמוד 94

תם ולא נשלם

בפרק זה מובאים תרגילים לסיכום כל הקשרים.

1. פעלו בעזרת **מילות שאלה**, והשלימו את החסר.

אחרי שטיפת הידיים **נתחיל** את ארוחת הבוקר.

על הפועל **נתחיל** נשאל - **מתי?** לכן הקשר הלוגי הוא **זמן**.

מכיוון שהִתמדתם בלימודיכם, **הִצלחתם** להשיג את היעדים שהִצבתם לעצמכם.

על הפועל **הִצלחתם** נשאל - **מדוע**? לכן הקשר הלוגי הוא **סיבה**.

לצורך הגברת המוטיבציה ללמידה **שִילְבו** המורים משחקים בשיעורים.

על הפועל **שילבו** נשאל - **בשביל מה**? לכן הקשר הלוגי הוא **תכלית (מטרה)**.

עמוד 95

2. פעלו בשיטת **ההצבה**, והשלימו את החסר.

• יונתן היה עייף, **ואף-על-פי כן** הוא נשאר מאוחר כדי לצפות במשחק הכדורגל של הליגה הדרום-אמריקאית.

אפשר להציב את **למרות זאת** במקום **אף-על-פי כן**, והמשמעות תישאר זהה. לכן הקשר הלוגי הוא **ניגוד**.

• **לאחר ש**אסיים את משימותיי, אתפנה לשחק במחשב.

אפשר להציב את **אחרי ש** במקום **לאחר ש**, והמשמעות תישאר זהה. לכן הקשר הלוגי הוא **זמן**.

• **עקב** הגשם החזק הֶחלטנו להישאר בבית.

אפשר להציב את **בגלל** במקום **עקב**, והמשמעות תישאר זהה. לכן הקשר הלוגי הוא **סיבה**.

• הִצלחנו בפרויקט הכיתתי, **אי לכך** המורה שיבחה אותנו.

אפשר להציב את **לכן** במקום **אי לכך**, והמשמעות תישאר זהה. לכן הקשר הלוגי הוא **תוצאה**.

• בחנוכה מדליקים נרות, **נוסף על כך** משחקים בסביבונים.

אפשר להציב את **וגם** במקום **נוסף על כך**, והמשמעות תישאר זהה. לכן הקשר הלוגי הוא **הוספה**.

• התלמידים למדו קשה לקראת המבחן, **ברם** התוצאות אִכזבו אותם.

אפשר להציב את **אבל** במקום **ברם**, והמשמעות תישאר זהה. לכן הקשר הלוגי הוא **ניגוד**.

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

עמוד 96

3. השלימו כל משפט במילת קישור מתאימה, וציינו את הקשר הלוגי.

במשפטים 1, 2 ו-4 מתאימות מילות הקישור "כש" (זמן), "אם" (תנאי) ו"משום ש" (סיבה).

כש/אם/משום שאנחנו מתמקדים בדברים הטובים שיש בנו, האור שבתוכנו גדל.

שיבצנו את מילת הקישור **כש/אם/משום ש** המציינת **זמן/תנאי/סיבה**.

3. אנחנו מתמקדים בדברים הטובים שיש בנו, **לפיכך** האור שבתוכנו יגדל.

שיבצנו את מילת הקישור **לפיכך** המציינת **תוצאה**.

5. אנחנו מתמקדים בדברים הטובים שיש בנו, **כדי ש**האור שבתוכנו גדל.

מילת הקישור **כדי ש** ששיבצנו מציינת **תכלית**.

עמוד 97

4. בחרו את מילת הקישור המתאימה, והשלימו את המשפט.

- התלמידים הִשקיעו בלמידה, **במטרה** להרחיב את אופקיהם.
- **לוּ** ישנתי שמונֶה שעות בלילה, הייתי מרגיש יותר ערני.
- סידרנו את הספרים על המדפים לפי סדר האלף-בית, **לפיכך** קל יותר למצוא אותם.
- נאמץ הרגלי אכילה בריאים, **יתר על כן** נתחיל להתאמן באופן קבוע.
- **לאור** התנדבותם בקהילה, זכו תלמידי בית הספר להערכה רבה מתושבי השכונה.
- **כתוצאה מ**תקלה במערכת החשמל ישבנו בעלטה שעות ארוכות.
- השמש ידועה בשם "חמה", **אבל** לפעמים היא מכונה "סול".
- הקבוצה לא האמינה שתגיע לגמר, **אף-על-פי כן** היא זכתה בגביע.

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

5. מכל זוג משפטים הרכיבו משפט, והשתמשו במילת קישור מתאימה.

השתמשו במאזכרים בהתאם לצורך.

(1) אנחנו נוסעים לצפון. אנחנו מבלים ונהנים.

כשאנחנו נוסעים לצפון, אנחנו מבלים ונהנים.

(2) הֵכנתי סיכומים מסודרים. הִתחלתי לפתור תרגילים.

אחרי שהכנתי סיכומים מסודרים, התחלתי לפתור תרגילים.

(3) רשמתי את כל המושגים החשובים. אני רוצה לזכור אותם בקלות.

רשמתי את כל המושגים החשובים **כדי** לזכור אותם בקלות.

רשמתי את כל המושגים החשובים **כי** אני רוצה לזכור אותם בקלות.

אני רוצה לזכור את כל המושגים החשובים בקלות, **ולכן** רשמתי אותם.

(4) רועי מצטיין במתמטיקה. רועי מוביל את נבחרת הכדורסל.

רועי מצטיין במתמטיקה, **נוסף על כך** הוא מוביל את נבחרת הכדורסל.

(5) החומר החדש היה קשה. התלמידים הִצליחו להבין את הנושא.

אף-על-פי שהחומר החדש היה קשה, התלמידים הצליחו להבין את הנושא.

החומר החדש היה קשה, **אבל** התלמידים הצליחו להבין את הנושא.

(6) אתם תלמדו באופן מסודר. אתם תוכלו לשפר את הישגיכם.

אם תלמדו באופן מסודר, תוכלו לשפר את הישגיכם.

תלמדו באופן מסודר **כדי** לשפר את הישגיכם.

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

עמוד 99

6. א. מתחו קו מכל מילת קישור אל הקשר הלוגי שהיא מציינת.

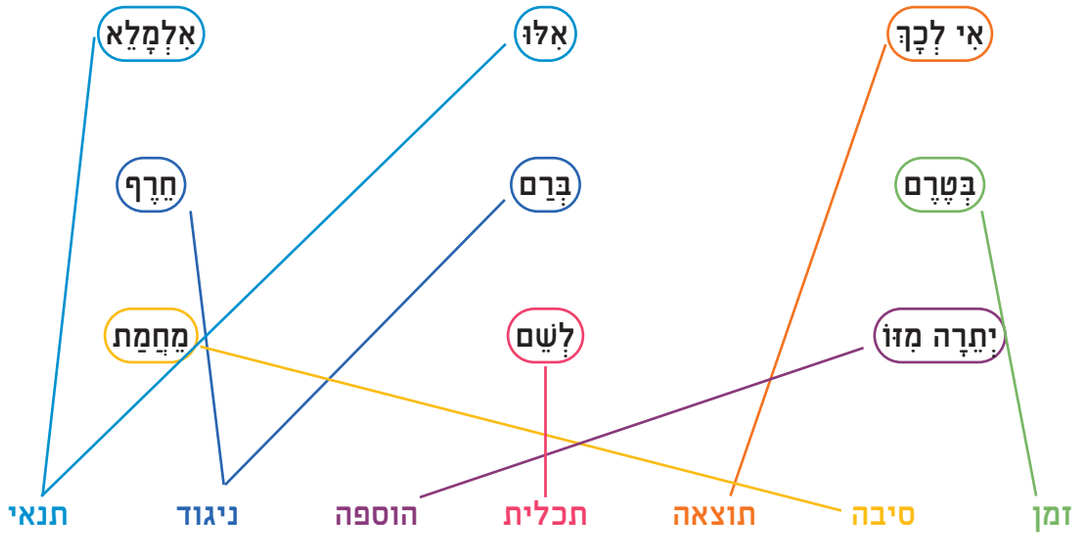

ב. השלימו את הקטע שלפניכם במילות קישור מהרשימה שבסעיף א'.

בטרם יצאנו לדרך, תהיתי אם זו ההחלטה הנכונה. **מחמת** העייפות הרבה שהצטברה בי, כמעט ויתרתי על המסע. **חרף** כל הקשיים, ידעתי שאין לי ברירה. **לשם** הַצְלָחַת המשימה, הייתי חייב להתגבר על ספקותיי. **ברם** הייתי צריך לשכנע את חבריי להצטרף.

יתרה מזו הם לא נטו להסכים בקלות.

"**אילו** רק הייתם מְבינים את חשיבות העניין," ניסיתי לשכנעם.

אלמלא התעקשתי, לא היינו מתקרבים בכלל ליעד. הם הִסכימו!

יצאנו יחדיו, מוכנים להתמודד עם כל אתגר שיבוא.

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

7. בכל מקבץ מובאים ארבעה משפטים, ובכל משפט מודגשת מילת קישור.
סמנו ✓ ליד המשפט שהוא יוצא דופן מבחינת הקשר הלוגי, והשלימו את המשפט שאחרי המקבץ.

מקבץ א'

- ☐ 1. התלמידים הֵכינו את שיעורי הבית **כדי** שיצליחו במבחן החשוב.
- ☑ 2. המנהלת נאמה לפני ההורים, **לאחר מכן** שוחחה עם המורים.
- ☐ 3. המדענים מפתחים תרופה חדשה, **לשם כך** הם עורכים ניסויים.
- ☐ 4. הספורטאים מתאמנים בכל יום **בשביל** להשיג מדליית זהב באולימפיאדה.

במשפט *2* הקשר הלוגי יוצא דופן,
משום שהוא מציין *זמן*, ואילו במשפטים האחרים הקשר הלוגי הוא *תכלית*.

מקבץ ב'

- ☐ 1. אני מעדיף לטייל בטבע **למרות** הקשיים בדרך.
- ☑ 2. הגינה לא רק מרהיבה בפריחתה, **אלא גם** מַשְׁרָה שלווה ורוגע.
- ☐ 3. הוא הִמשיך ללמוד **אף-על-פי** שהיה עייף מאוד.
- ☐ 4. המתאמנת לא הִגיעה לתחרות **חרף** סיכוייה הגבוהים לזכות.

במשפט *2* הקשר הלוגי יוצא דופן,
משום שהוא מציין *הוספה*, ואילו במשפטים האחרים הקשר הלוגי הוא *ניגוד*.

מקבץ ג'

- ☐ 1. תקבלו הארכת זמן **במקרה ש**תרגישו צורך בכך.
- ☐ 2. לא הייתי מסיימת את כל המבחן **אלמלא** קיבלתי הארכת זמן.
- ☑ 3. היא הִצליחה לסיים את המבחן **משום ש**ניתנה לה הארכת זמן.
- ☐ 4. הוא היה מצליח יותר **אילו** היה מקשיב להוראות המורה.

במשפט *3* הקשר הלוגי יוצא דופן, משום שהוא מציין *סיבה*,
ואילו במשפטים האחרים הקשר הלוגי הוא *תנאי*.

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

מקבץ ד'

☐ 1. יצאתי מוקדם מהבית **לְבַל** אֲאַחֵר לפגישה עם המנהלת.

☑ 2. אבא רצה לעזור לי, **אֲבָל** לא היה לו מספיק זמן.

☐ 3. ההורים עובדים קשה **לְמַעַן** עתיד טוב יותר למשפחה.

☐ 4. תרמנו כסף **לְשֵׁם** שיקום כמה מהכיתות בבית הספר.

במשפט *2* הקשר הלוגי יוצא דופן,

משום שהוא מציין *ניגוד*, ואילו במשפטים האחרים הקשר הלוגי הוא *תכלית*.

עמוד 102

8. מצאו בתפזורת **שמונֶה** ממילות הקישור שבמאגר, המציינות **תנאי** או **תכלית** או **תוצאה**.

ג	מ	ג	ו	ל	י	א	ג
פ	ש	ע	ט	ה	ל	ב	ל
ב	ו	א	ז	ת	ב	ל	ז
ע	מ	מ	נ	ע	מ	ל	י
כ	כ	י	פ	ל	ק	ח	צ
ב	ד	ג	ע	ה	ר	ט	ק
צ	י	פ	ז	ת	ה	ש	ח
ג	כ	כ	מ	ו	ש	מ	ע
ל	ה	צ	ו	ת	ל	פ	ג

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

9. בכל משפט זַהו את מילת הקישור, וכתבו מעליה את הקשר הלוגי.

עשרת הכללים לחיים פשוטים

זמן
- **כאשר** תלמדו להעריך את הדברים הקטנים בחיים, תגלו שמחה אמיתית בכל יום מחדש.

סיבה
- הַקדישו זמן לאנשים שאוהבים אתכם, **מכֵּיוון ש**הם רוצים בטובתכם.

ניגוד
- קִנאה היא רגש טבעי, **אבל** שמחה בהצלחת האחר היא תכונה נִרכֶּשת.

הוספה
- הַעריכו כל דבר שיש לכם, **יתר על כן** אמרו עליו תודה.

תכלית
- הַשקיעו בבריאות שלכם **כדי ש**תוכלו ליהנות מחיים נטולי מחלות.

ניגוד
- קחו סיכונים קטנים **גם אם** הם אינם נראים משמעותיים.

תוצאה
- טעויות הן הזדמנויות ללמידה, **לפיכך** נַצלו אותן לצמיחה.

תנאי
- **אם** תלמדו להקשיב בלי להגיב, תוכלו ללמוד לאזן את הרגשות שלכם.

סיבה
- אל תצטערו על טעויות העבר **משום ש**אי-אפשר לשנותן.

ניגוד
- הַאמינו בדרככם, **אך** היו פתוחים לרעיונות חדשים.

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

10. מתחו קו ביו מילת הקישור לקשר הלוגי שהיא מציינת.

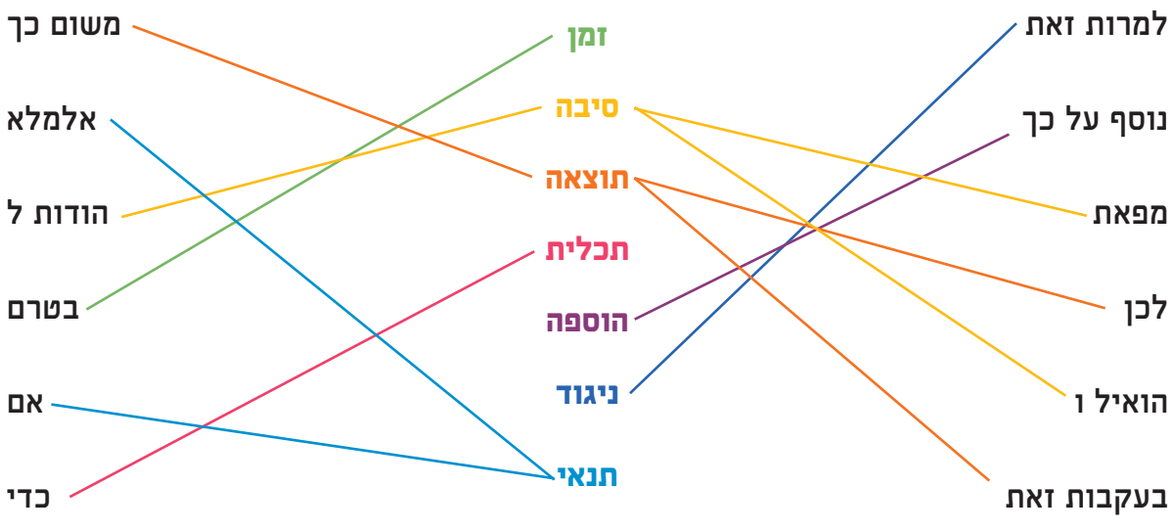

11. בכל שורה הקיפו את מילת הקישור היוצאת דופן.

1)	משום כך	בטרם	כעבור	כאשר
2)	מאחר ש	הואיל ו	עקב	לשם כך
3)	לפיכך	אי לכך	על כן	בגלל
4)	כדי ש	למען	לְבַל	מפני ש
5)	נוסף על כך	אולם	יתרה מזו	זאת ועוד
6)	אף-על-פי ש	למרות זאת	בעקבות זאת	ברם
7)	יתר על כן	אם	במקרה ש	אילו
8)	אחר-כך	לאור זאת	לפני כן	אחרי ש
9)	כתוצאה מכך	לפיכך	נוסף על כך	משום כך
10)	לְבַל	אבל	ואילו	לעומת זאת

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס

© לנאוה מילר ולהוצאת יבנה בונוס